

Λιθίαση ουροποιητικού

Τι είναι η "λιθίαση του ουροποιητικού"

Λιθίαση ουροποιητικού είναι η δημιουργία λίθου ή λίθων μέσα στην αποχετευτική μοίρα του ουροποιητικού συστήματος. Ανάλογα λοιπόν με την εντόπιση, έχουμε λιθίαση των νεφρών (νεφρολιθίαση), λιθίαση των ουρητήρων (των σωλήνων που μεταφέρουν τα ούρα από τα νεφρά στην ουροδόχο κύστη), λιθίαση της ουροδόχου κύστης και τέλος λιθίαση της ουρήθρας (του σωλήνα που βγάζει τα ούρα από την κύστη προς τα έξω).

Η ουρολιθίαση αποτελεί την τρίτη κατά σειρά συχνότητας πάθηση του ουροποιητικού μετά τις ουρολοιμώξεις και τις παθήσεις του προστάτη.

Η νεφρολιθίαση είναι κοινό πρόβλημα υγείας στον γενικό πληθυσμό. Με βάση τα διαθέσιμα επιδημιολογικά στοιχεία πάνω από το 10% των ανδρών και το 5% των γυναικών έχουν ένα συμπτωματικό επεισόδιο νεφρολιθίασης έως την ηλικία των 70 ετών. Η νεφρολιθίαση είναι συχνότερη στους άνδρες σε σχέση με τις γυναίκες (περίπου 2:1)· η συχνότητα της νεφρολιθίασης αυξάνεται με την ηλικία ιδιαίτερα σε γυναίκες, με αποτέλεσμα η διαφορά στα δυο φύλα σταδιακά να χάνεται. Η νόσος έχει την τάση να υποτροπιάζει· άτομα με ένα αρχικό επεισόδιο νεφρολιθίασης υποτροπιάζουν σε ποσοστό 10 έως 15% σε ένα έτος, 35 έως 40% σε μια πενταετία και περίπου 50% σε μια δεκαετία.

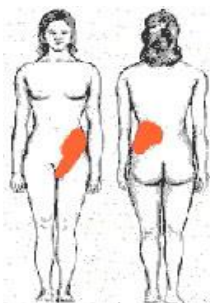
Γεωγραφικές περιοχές με υψηλή υγρασία και αυξημένη θερμοκρασία ευνοούν τον σχηματισμό λίθων.

Σύμφωνα με άλλες απόψεις που αναφέρονται στη βιβλιογραφία, υποστηρίζεται ότι η αυξημένη έκθεση στον ήλιο προκαλεί αυξημένη παραγωγή 1,25-διυδροξυβιταμίνης D και αυξημένη έκκριση ασβεστίου στα ούρα. Αυτό ίσως είναι η αιτία αυξημένης συχνότητας ουρολιθίασης κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών. Η κατανάλωση διαφόρων τροφών και ποτών που προκαλούν τη μεγαλύτερη απέκκριση στα ούρα λιθογόνων ουσιών συμβάλλει σημαντικά στην αυξημένη συχνότητα ουρολιθίασης.

Ίσως γι 'αυτό το λόγο η **Κρήτη** θεωρείται από τις περιοχές με αυξημένα ποσοστά εμφάνισης λιθίασης του ουροποιητικού συστήματος.

Κλινικά συμπτώματα

Ο **πόνος** είναι το πιο κοινό σύμπτωμα της νεφρολιθίασης. Οφείλεται στην μετακίνηση του λίθου από την πύελο προς τον ουρητήρα. Κυμαίνεται από ήπια ενόχληση έως ιδιαίτερα βασανιστικό οξύ πόνο, που εμφανίζεται κατά κύματα χρονικής διάρκειας 20 έως 60 λεπτών, που αναφέρεται ως **κωλικός νεφρού**.

Εντοπίζεται στα πλευρά ή στην κοιλιακή χώρα χαμηλά.

Αιματουρία υπάρχει στην πλειονότητα των περιπτώσεων και οφείλεται σε τραυματισμό της πυέλου ή του ουρητήρα από τον λίθο. Μπορεί να είναι μακροσκοπική, οπότε τα ούρα έχουν χρώμα ροζ ή κοκκινωπό και γίνεται αντιληπτή από τον ίδιο τον ασθενή, ή μικροσκοπική, οπότε διαπιστώνεται σε γενική εξέταση ούρων. Όταν η αιματουρία συνδυάζεται με πόνο, αναφέρεται ως **επώδυνη αιματουρία** και θέτει ισχυρή υπόνοια για παρουσία νεφρολιθίασης.

Η **ναυτία** και οι **έμμετοι**, ο πόνος κατά την ούρηση και η έπειξη για ούρηση μπορούν να συνδυάζονται με τα προηγούμενα συμπτώματα ή να αποτελούν τα μόνα συμπτώματα της νεφρολιθίασης.

Διάγνωση της νεφρολιθίασης

Η διάγνωση της νεφρολιθίασης γίνεται με βάση το **ιστορικό**, τα **συμπτώματα** και την **κλινική εξέταση** του ασθενούς και επιβεβαιώνεται με **απεικονιστικές εξετάσεις**.

Το **υπερηχογράφημα νεφρών** είναι η εξέταση επιλογής σε ασθενείς που πρέπει να αποφύγουν την ακτινοβολία (για παράδειγμα, έγκυες γυναίκες). Ο υπερηχογραφικός έλεγχος, δίνει αξιόπιστες πληροφορίες για το εάν συνυπάρχει απόφραξη στην ροή των ούρων (διάταση πυέλου, υδρονέφρωση). Ωστόσο, ιδιαίτερα μικροί λίθοι, καθώς επίσης και λίθοι στον ουρητήρα δεν αναδεικνύονται στο υπερηχογράφημα.

Η **ακτινογραφία NOK**, είναι απλή και εύκολα διαθέσιμη εξέταση, που εντοπίζει σχετικά μεγάλους ακτινοσκιερούς λίθους (για παράδειγμα, λίθους που περιέχουν ασβέστιο) στα νεφρά και στους ουρητήρες.

Η **ενδοφλέβια πυελογραφία** (intravenous pyelogram IVP) ή ενδοφλέβιος ουρογραφία, ήταν στο παρελθόν η εξέταση επιλογής. Πέραν της εντόπισης νεφρόλιθων, δίνει πληροφορίες για την παρουσία απόφραξης και την ύπαρξη ανατομικών ανωμαλιών στην αποχετευτική μοίρα του ουροποιητικού που προδιαθέτουν σε σχηματισμό λίθων. Δεδομένης όμως της μεγάλης έκθεσης σε ακτινοβολία και του ενδεχόμενου αλλεργικής αντίδρασης στη σκιαγραφική ουσία, στις μέρες μας χρησιμοποιείται όλο και λιγότερο.

Αντιμετώπιση της λιθίασης του ουροποιητικού (Θεραπεία)

Η αντιμετώπιση της ουρολιθίασης σε ορισμένες περιπτώσεις πρέπει να είναι άμεση και αποτελεσματική, διότι όταν υπάρχει απόφραξη των ουροφόρων οδών ο κίνδυνος υδρονέφρωσης και πλήρους καταστροφής του νεφρού είναι άμεσος. Όταν μάλιστα επιπλακεί και με ουρολοίμωξη, η καταστροφή του νεφρού είναι ραγδαία.

Η θεραπεία της ουρολιθίασης, αναλόγως με την περίπτωση και με το είδος της λιθίασης, μπορεί να είναι:

- Συντηρητική-φαρμακευτική
- Εξωσωματική λιθοτριψία
- Ενδοσκοπική
- Χειρουργική

Πρόληψη λιθίασης ουροποιητικού

Αφού αντιμετωπιστεί το οξύ επεισόδιο μίας λιθίασης και ο ασθενής απαλλαγεί από το λίθο του, θα πρέπει να γίνει ο απαραίτητος έλεγχος και να ληφθούν τα αναγκαία προληπτικά μέτρα, ώστε να προληφθούν οι υποτροπές, που στην περίπτωση των λιθιασικών ασθενών είναι πολύ συνηθισμένες. Κατ' αρχήν ένας **πλήρης ουρολογικός έλεγχος** θα αναζητήσει και θα διορθώσει πιθανά προβλήματα του αποχετευτικού συστήματος, που προκαλούν στάση ούρων και προδιαθέτουν σε ουρολοιμώξεις και λιθιάσεις. Ακολούθως ένας εκτεταμένος βιοχημικός έλεγχος αίματος και ούρων θα αναζητήσει πιθανές παθολογικές αιτίες, που οδηγούν σε ουρολιθιάσεις.